

իւր բոլոր բարեկամներին, և այդ հենց այն ժամանակ, երբ Թրանս-սան աւելի, քան երբեք, բարեկամ է Ռուսիային, իսկ Սնդ-լիան աւելի մեծ նշանակութիւն է տալիս իւր գրութեանը Նդիպտոսում, քան իւր ազդեցութեանը Բոսֆորի վրայը:

ԲԱՐՁՐԱՍԻՏԻԱՆ ՄԻ ՔԱՂԱՔԱՒԵՏԻ
ԿԱՐԾԻՔԸ ՀԱՅՈՑ ԽՆԴԻՄ ՄԱՍԻՆ

«Daily Telegraph»-ի սեպտեմբերյան թիւերը Բերլինից նայն թիւերին, աւելի 4 թուականով հեռագրում է հետեւեալը.

«Իրոպան իմ երեկոան հեռագրի արժանահաւատ ալիքներինց տեղեկացայ, որ Թրքական սուլթանը սաստիկ ցանկանում է, որպէս զի հայոց զորքերի վերաբերեալ ամեն մի ցուցմունք ամենայն ջանքով հետախուզուի և ստուգուի. և մի կողմը թուրքին ոչականատեսներ չափազանցութեանն ու վկայութեանները:

Ինչ ճշտագոյնում են, որ նորին մեծութիւնը կարգացել է ձոր մասնաւոր թղթակցի Հայաստանից խոսած բոլոր հեռագրերին և ուղարկած նամակները, ինչպէս նաև ուրիշ շատ տեղեկութիւններ, և թէ նա անձամբ մասնաւոր ուղարկութիւն է դարձնում այդ գործի վրայ: Նա այժմ համոզուած է, որ Հայաստանում կատարուած դատութիւններին մասին եղած առաջին տեղեկութիւնները հիմնուած են եղել փաստերի վրայ և ոչ թէ մտացածին: Այդ դեռ բաւական չէ, ինչ ճշտագոյնում են, որ թէև սուլթանը ընդհանուր առմամբ հակառակ էր երկրի ներքին գործին վերաբերեալ մի խնդրի ընկերու համար միջազգային յանձնաժողով նշանակուելուն, այնուամենայնիւ նա գտն է որ Անգլիան, Ռուսիան և Ֆրանսիան կամեցան ուղարկել իւրենց ներկայացուցիչները կատարուած իրողութիւնների վայրը: Սուլթանը անհամբերութեամբ սպասում է եւրոպական յանձնարարներին տեղեկագրերին, որը Կ. Պոլսի կարող է ստացուել երեք շաբաթից ոչ առաջ: Նորին մեծութիւնը կամենում է, որ ներկայացուցիչները գտնուին իսկապէս այն տեղերում, ուր կատարուած են սպանութիւնները, ըստ որում նրանք միայն բուն տեղում կարող են վկայել տուած ցուցմունքները ստուգել: Ինչ այս տեղեկութիւնները հաղորդողին հաջորդ, արդեօք ճշմարիտ են այն մասին եղած լուրերը, թէ պաշտօնական կերպով միջոցներ են ձեռք առնուած գործը խափանելու և արգելելու ականատեսներին իրենց վկայութիւնները տալու: Խօսակցիս ոգևորուած կերպով մերժեց այդ բանի նշարաւորութիւնը: Եթէ, աւելացրեց նա, մինչև իսկ որի իցէ մէկը սկզբում աշխատում էր այդ կերպ վարուել, այժմ արդէն յայտնուած են յանցաւորները և խտուրդ արտի պատժուածն արդարութիւնը խելով իրել աշխատելու համար. ամեն հնարաւոր միջոց ձեռք է առնուած անյայտ ու ծածուկ մնացած ամեն հանգամանք պարզելու համար:

Ինչ վերաբերում այն նահանգներին, ուր այդ սուկալ կոտորածները տեղի են ունեցել, վերաբերալ տեղեկութիւնները ինչ տուող բարձրագոյնը անձը յայտնեց, որ եթէ քննութիւնները հաստատեն այն սպանութիւնները և, առհասարակ, երկրի յուր վարչական եղանակը, այդ պարագայում Փոքր-Ասիայում անպատժաւ կրճուածին հարկաւոր եղած բարենորոգումները Հայաստանի անկախութեան մասին խօսք անգամ չի կարող լինել: Թիւրքիայի առաջ երկու ճանապարհ միայն կայ—պահել իրեն և կամ այդ սահմանակից երկրները յանձնել Ռուսիային:—Թուր-

քիան կրնա ինքնուրու առաջնորդ Կալուր և կատարեալ գոհացուցիչ բարեփոխումները — աւելացնում է այդ բարձրագոյնը անձնաւորութիւնը, կրճուածն անշուշտ, չորսու ձեռք թերթի թղթակցի արած մերկայացումները, որոնք կատարելապէս հաստատուած են միջազգային յանձնարարութիւնը առաջ վկաների ցուցմունքներով:

ԽՆԶ ԲԱՆ Է ԱՆԴՈՒՆԱՅԿԱՅԻՆ
ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Այս վերնագրով Նոյիւյէ Վրեմենի-ի մէջ մի թղթակցութիւն է հրատարակուած Պոլսից (Արմանիյն) (Հայ) ստորագրութեամբ: Ստորեւ թարգմանաբար առաջ ենք բերում այդ թղթակցութիւնը:

Անգլո-հայկական միութիւնը, որին օգնում է ուղղութիւն է տալիս անգլիական կառավարութիւնը, քաղաքական մասնաւոր կողմակիցութիւն է տարածելու համար անգլիական ազդեցութիւնն ու տիրապետութիւնը Հայաստանում և առհասարակ Արեւելքում:

Միութեան պարագլուխները բացառապէս անգլիացիներ են, ինչպէս և անգլիաների աշակերտ մեծամասնութիւնը: Հայերը, մինչև անգամ Անգլիայում ապրողները, երբեք հաւատ չէին ընծայում այդ ընկերութեանը և ամենաուր ու ամենից յարգելի հայ հայրենասէրները երբեք չէին համաձայնում նրան մասնակցել: Չափաւոր և Ռուսիային համակրող չըմանը, որին զուրկ է կոտորած Լոնդոնի հայերից ամենահեղինակաւոր մի անձ, պ. Միսնաս Չիւրազը, Կ. Պոլսի հայոց պատրիարքարանի նախկին քարտուղար և նրա ներկայացուցիչը Բերլինի կոնգրեսում, երբեք չէր ցանկանում կապեր ունենալ անգլիացիների հետ և սպասում է, որ Հայաստանի ազատութիւնը իրողութիւն այլ կողմից: Մի ուրիշ չըմանի պարագլուխը, պ. Յակոբեան, Լոնդոնի ոչ այնքան մեծ հայ ընկերութեան նախագահը, մտցուց անգլո-հայկական միութեան մէջ, բայց պահպանեց իւր սեպական ընկերութիւնը: Անգլիացիներին անպայման հետևում են միութեան անգլիական միութեանը անհրաժեշտ այն կամ այն ազանցիկն և յարկ տուել: Եթէ հայերն առհասարակ չեն բողոքում այն բանի դէմ, որ անգլո-հայերը յատկապէս թուրքի և յայտնաբերում են ցոյց տալիս խօսելու հայ ժողովրդի անուամբ, այդ միայն այն պատճառով, որ նրանց ազգայնային մէջ օգուտ են տեսնում հայոց դատի համար: Բայց այս էլ կայ, որ երբ գուտ անգլիական մտաւորութիւնները արտայայտութիւն են տեսնում, ամեն անգամ էլ աւել կամ պակաս վճարական դիմագրութիւն են ցոյց տալիս:

Այսպէս պատահեց, երբ անգլիական մի քանի խորհրդանոցներ փորձ արին հայոց մէջ տարածելու Տեկի հեղուղի թեկնածութիւնը: Իւր ժամանակին Նոյիւյէ Վրեմենի-ի մէջ այդ մասին հաղորդուած տեղեկութիւնները վերջ դրին քաղաքական այդ սառնի պղպղջակին: Այժմ անգլո-հայկական միութիւնը կառավարութեան հետ բանակցութիւններ ունի, որոնք—բիշ մնաց—այն հետևանքն ունենալին, որ հայերը կատարելապէս յանձնուէին այն բանին, ինչից որ միութիւնը կամենում է իւր թէ ազատել նրանց:

Այնքան առաջը դրած է մի յայտարարութեամբ, որ ուղարկուած է սուլթանին անուամբ անցեալ յունուարի 15-ից: Միութիւնը յայտարարում է, որ իւր առաջարկած միջոցներն ընդունուելու դէպքում, ինքը ոչ թէ միայն պարտաւորուած է հայոց խնդրը չարուցանել պարտաւորում, այլ և պատրաստ է դադարեցնել և բոլոր ազգայնական միութեաններում կամ մասնակի մէջ. մինչև

անգամ նա յանձն է առնում Թիւրքիային բարձրացնել Ներսիսայի աշխուժում:

Յետոյ, նոյն յայտարարի մէջ առնում է, որ միութիւնն իւր առաջարկների միջից ընտրում է երեք նշանաւոր կէտեր, որոնք մինչև այժմ դժուարացնում են համաձայնութիւնը: Այդ կէտերը, որոնցից հրաժարում են հայերի անգլիացի բարեկամները, հետևեալներն են. 1) «արհեստագործներ», 2) «կարգաւարտ» վերահսկողութիւն» և 3) «առանձին արտադրութիւններ հայ ընկերչների համար»:

Որովհետև յայտարարեալն ոչինչ չի պարունակում, ուստի կարելի էր կարծել, որ միութիւնն ուղղակի առաջարկում է պահպանել status quo-ն: Բայց, ինչպէս լսեցի, նա ի նկատի ունէր խաղաղութիւնը քաղաքներ, որ պէտք է անձամբ ներկայացնել սուլթանին միութեան նախագահը, պ. Միսնասը, որը դրա համար ցանկանում էր ուղեորուել Կ. Պոլսի մի կամ երկու անգամի հետ: Այդ քաղաքներն ևս չափաւոր թղթի վրայ գրուած, բայց լսեցի, որ նրանք վերաբերում են ա. անձնապէս ժամկետային կառավարութեան անգլիական սպաներով և քաղաքացիական վարչութեան անգլիական պաշտօնեաներով.—ուրիշ խօսքով ասած, վերաբերում են Հայաստանը ընդհանրապէս ներկայումս դարձնելուն:

10 օրից յետոյ, յունուարի 25-ին, Կ. Պոլսից պատասխան ուղարկուեցաւ միութեան համար խիստ նպատակաւոր մտքով: Բայց նրա առաջարկները կատարելապէս ընդունուելուց, հեռագիրը յայտնում էր սուլթանի պատրաստակամութիւնը ամբողջապէս ներում չնորհելու քաղաքական յանցանքների համար դատաւարութեանը բոլոր հայերին: Ինչ վերաբերում է նրանց, որոնք դատաւարութեան են սովորական յանցանքների համար, հեռագիրը յայտարարում էր, թէ մասնական և քրիստոնեայ դատարաններից մի խառն յանձնաժողով է նշանակուած վերաքննելու համար դատական վճիռները, այն նպատակով, որ բոլոր հայերը, որոնց յանցանքները էտպէս քաղաքական բնուորութիւն ունին, կենթարկուեն ներման չնորհի:

Հեռագիրն իւր մէջ պարունակում էր յանձնարարութիւն հաւատացնելու անգլո-հայկական միութեան, որ թուրքաց կառավարութիւնը երբեք չի հետևել conduite systeme de cruauté et d'injustice (անգլութեան և անարդարութեան սխառմատեքստական ընթացքին) իւր հպատակների որեւէ մասի վերաբերմամբ:

Այս կառավարութիւնը միութեանը միայն մի պայման է առաջարկում—դադարեցնել իւր ազգայնական Նա ոչ թէ միայն չի պահանջում միութեան փակումը, այլ և նրա յետագայ գոյութիւնը օգտակար է համարում en vue de raffermir le prestige du gouvernement ottoman (օսմանեան կառավարութեան վարկը ամրապնդելու տեսակետից):

Ըստ երկուսնի, բործը վերջացած էր: Միութիւնը պարտւում էր հայերին, հաշտեցնում էր Անգլիային և Ներսիսային Թիւրքիային հետ և վերջինիս վերայ մեծ ազդեցութիւն էր ձեռք բերում, որի օգուտները, միութեան դեկավարները յետոյ, պէտք է որ փորձէին անգլիական զինուորականներն ու վարչական անձերը, որոնց համար ճանապարհ էր բաց լինում դէպի Հայաստան և Թիւրքիա ընդհանրապէս:

Բայց հետևել օրն ետք, յունուարի 26-ին, տեղի ունեցաւ Լոնդոնի ամբողջ հայ դատութիւն ժողովը, Մանչեստրից և Պարիզից գնացած պատգամաւորների մասնակցութեամբ: Հայերի այդ ժողովում, ուր հրաւիրուած չէր անգլո-հայկական միութեան, ոչ մի ան-

գամ, բոլոր հայերը, որոնք սովորաբար բաժանուած են կուսակցութիւնների և համամիտ չեն իրար հետ, կատարեալ համերաշխութիւն ցոյց տուին: Միութեան հայ անդամները պէտք է պահանջէին, որ փոխութիւն նախագահ պ. Միսնասը և հակառակ դէպքում հետեւան միութիւնից: Առհասարակ վերաբերելու հայ ազգային միութեան, կազմակերպում:

Այդ վճիռները գործադրութիւնը վերջ կըրէր հայոց դժբաղդութիւնների շահագործման անգլիացիների օգտին և ճանապարհ կըրանար հայերի համար Թիւրքիայի հետ անմիջական կերպով համաձայնութեան գալու: Ուստի բոլորովին հասկանալի էր այն կատարեալ Volte face, որ առաջ բերեց միութիւնը հայերի ժողովի հետեւալ օրն և եթ, յունուարի 27-ին Վեկալարով անգամներից մէկը նախագահի կողմից հազարից թուրքաց դործակալին, որ միութեան գաղափարները մնում են նոյնը, բայց հայ տարրը համաձայն չէ անգլիական անգամների հետ և խիստ զայրացած է, մինչև անգամ նախագահին դաւաճան անուանելով: Նա, նախագահը, շարունակ հայհոյական և սպառնական նամակներ է ստանում: Այս բոլորից, այլ և այն բանի համար, որ ժամանակ չկայ Կ. Պոլսի ուղեորուելու և այնտեղից վերադառնալու մինչև պարմանալի բացումը, քաղաքները դեռ ևս անգործադրելի են մնում:

Այդ ժամանակից ի վեր միութեան, ըստ երկուսնի, սկսել է գործել բոլորովին հայոց ձգտումների ուղով, արդարացնելով իւր յաւակնութիւնները—լինել նրանց ազգային կազմակերպութիւնը: Վերջին օրերը, սակայն, միութեան և անգլիական կառավարութեան միջև մի կողմից և անգլիական ու թուրքական կառավարութիւնների միջև մի կողմից տեղի էին ունենում խիստ սուր բանակցութիւններ, որոնք, ինչպէս ասում են, այն հետևանքն են ունեցել, որ միութիւնը կրկին փոքր ինչ մօտեցել է դատաւարութեան հետ: Անգլիական պետական գործակալներն աջակցել է համակց Ռուսիան փաշային, որ միութիւնը հայերին զուլում է Ռուսիայի կողմը թեքուելու, որ վտանգաւոր բան է Թիւրքիայի համար:

Ք Ր Ո Ն Ի Կ Ո Ն

Ինչպէս գրում են միջ Նոր-Նախիջևանից, ապրիլի 8-ին (այսօր) այնտեղ սպառնում է հուշակաւոր նկարիչ Յովհաննէս Այվազովսկին, որ պիտի ներկայանայ Վեհափառ Հայրապետին: Ինչպէս լսում է, նա բարի լուր է բերում:

ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԱՆԻՍԻՅ.— Հինգշաբթի, մարտի 30-ին, ս. Լուսաւորիչ աւագ եկեղեցում հոգեհանգիստ կատարուեց Կոյիկեան օրորդաց ուսումնարանի հանգուցեալ հիմնադրի համար. պատա-բազին երգում էին նոյն Կոյիկեան ուսումնարանի սաները: Վեհափառ Հայրապետը ներկայ էր ս. պատարագին և հոգեհանգիստին: Նրեկոյեան ստնալուայի արարողութիւնը Խնքը Հայրապետը կատարեց: Խուռն բազմութիւն կար եկեղեցում: Այսպիսի հրաշալի ոտնդուայի կարգ Նախիջևանցի իւր կեսերում տեսած չէր: Այնքան պէտք էին այդ ժամանակ, որ տեսնէին թէ ինչպէս Վեհափառ Հայրապետը զգեստաւորուած պատարագի կաթողիկոսական զգեստներով, զուլը դրած կաթողիկոսական սաղաւարտը սեղանի վրայ կանգնեց տասնեկուս վարդապետներից, քահանաներից և սարկաւազներից բաղկացած խմբի մէջ տեղը, որոնց ոտքերն այնուհետև լուսացաւ: Ոտնալուայի կարգը կատարուեց առաջ Նորին Վեհափառ:

ուսթիւնը որտաղարկ կերպով մի քանի խօսեց, յայտնելով այդ օրուայ խորհրդի նշանակութիւնը: Նա սկսելով խօսքն այսպէս. «Իրաւ, կուրք կըցաւ, շատ առաջ չեմ, բայց պիտի խօսեմ, մինչև մեռնելու պիտի խօսեմ: Առաջ Ուրբաթ օրը, երեկոյեան, աւելի ևս չըրդութեամբ կատարուեց ս. թաղման հանդէսը, Վեհափառի ներկայութեամբ, Հանդիսաւոր կերպով, խնդրով խաչակաւորով եկեղեցուց դուրս հանեցին ուսերի վրայ ունեւալով Գրիգորի դապարը ելմու վարդապետներ և երկու քահանայ, զվարճին պատարագ սաղաւարտներ դրած և հազած ապստի միաստնակ շաղկիւններ: Լուսաւոր կարիչը հանեց թաղման հանդէսը եկեղեցու բակում:

Մեզ գրում են, որ Հին-Նախիջևանի դաւաւել հայ գիւղերը լցուած են թրքաւայ դաղթականներով և նորանոր դաղթականներ տաւաւին շարունակում են Պարսկաստանի վրայով դաղթիլ այն կողմերը:

Ապրիլի 7-ին ս. Նշանի եկեղեցու աղջկանց դպրոցի դասընթաց սկսեց: Նեցաւ հայ կանանց բարեգործական ընկերութեան ընդհանուր ժողովը: Գեղարքեպիսկոպոսի նախագահութեամբ, Ներկայ էր մօտ 60 անդամ, Կարգացուեցաւ անցեալ 1894 թուի հաշիւը, ընդհանուր ժողովը արձանագրութիւն և այս տարուայ նախահաշիւը, որոնք և հաստատուեցան տանալու ի խաղաղութեամբ: Ժողովում առաջարկուեցաւ և ընտրուեցաւ պատուաւոր անդամ տ. Վարդապետ Ռուսիկեանը, որ համար, որ տիկինը տարւոր տարի խաղաղութեան ընկերութեան վարչութեան անդամ է եղել, ուրիշ տարի դանձապահ է եղել և իւր ձեռքում ունի ու կառավարում է այսօր էլ ընկերութեան հաշուով բացուած խաճարապահան բաժինը և կար ու ձեռն կուրծի, որոնք տեղաւորուած են տիկնայ սեպտական տանը:

Առաջարկուեց ընկերութեան հաշուով պահուել ս. Նշանի պարոյրը դարձնել եկող տարի երկրպատման ևս որովհետեւ ընտրուանք փոքր է, ընդարձակելու համար որոշուեցաւ զարանցիլ չէնք վրայ երկրորդ յարկ բարձրացնել և դրա համար 3000 բ. ծախք անել: Այդ գումարը որոշուեցաւ հանգանակութեամբ ձեռք բերել և դրա համար ընտրուեց հինգ հոգուց բաղկացած մի մասնաժողով որ պէտք է գործէ վարչութեան հետ և նրա աջակցութեամբ:

Այդ մասին որոշուած նախագահը մի շատ գեղեցիկ առաջարկութիւն արեց. նա ասաց. «Եթէ ձեր միջից հարուստ տիկնաները հարկաւորան լուրջի նուրբերու լինին, այն ժամանակ այդ դուրսը խելայն կըզոյնայ և էլ հարկ չի լինիլ ժողովարարութեան դիմելու»:

Ընկերութեան գրամատուլը յայտնուեցաւ, որ 12,000 բուրլ է:

Այդ ընկերութիւնը, որ հարուստանգամներ ունի, կար ու ձեռն զարուց ունի խոհարարական բաժին ունի և տալ տարուայ ընթացքում նուէրներ էլ ստացել է, կարծում էինք, որ աւելի հարուստ է:

Նոր-Նախիջևանի դաւաւում, ինչպէս գրում են մեզ, տարածուած է դեֆտերիա հիւանդութիւնը, որն անմնաս է անցնում տեղւոյն դաւաւական բժշկի օրինակելի հոգատարութեան չնորհիւ:

Ապրիլի 7-ին Վարդապետը պիտի բացուէր գիւղատնտեսական վարձատրուեցաւ, որ առաջինն է լինելու Վոկաւաւում:

Ապրիլի 5-ին Թիֆլիս հասաւ պարսից նոր ընդհանուր հիւղատնտ Միլլա-Իրաւիմ խմբը, որին հետեւալ օրը

նիւթեր նախադէտ ծանուցանել, իրեն նման ակմբոց թիւն երեքի կամ չորսի հասնի յնւորդա կամ յմանրիկա և բոլորին կարծիքն հրապարակու մամուլ միջոցու լսել:

Արզուս

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Չին-ձԱՊՈՆԱԿԱՆ ԽԱՂԱՔԱՆԻՆ. — Չին-ձապոնական խաղաղութեան պայմանները վրայ խորհրդածելով, Լոնդոնի թերթերը բացարձակ կերպով խօսում են ի նպատակ ձապոնական, որի ժամանակ այդ միևնոյն թերթերը ոչ միայն անբարեկամ, այլ ուղղակի թշնամական կերպով են վերաբերում դէպի Ռուսիան: «Daily Telog»-ը, որը, ինչպէս յայտնի է, այնքան ջանք կերպով պաշտպանում էր Ռուսիայի բարեկամութիւնը և անգլո-ռուս-ֆրանսական համաձայնութիւն էր պահանջում արևելեան Ասիայի գործերի ներկայումս, այժմ բոլորովին վերականգնելու, իւր մօտիկ համարներից միևնույն հրատարակած մի յօդուածի մէջ հետևեալ կերպով է խօսում:

ձապոնիայի առաջարկում պայմանները ոչ մի կերպով չեն սպառնում անգլիական շահերին, իսկ թէ ինչ ներշնչանքով են ունենում նրանք Ռուսիայի շահերի տեսակէտից, այդ նրա գիտնալու բանն է, և ոչ մեր ձապոնիան արժանի է սրտագին շնորհաւորութիւնների, ըստ որում նա կարողացաւ հաւաքուք պիտուութիւն, և մի անգամ միջ իւր համար ստեղծեց այն դիրքը, որին Ռուսիան ձգտում էր ամեն տեսակ ինտրիգների գիմով: Եւ թէ Մոսկուայից յայտնուեց իրենց ճանապարհը հարթել մինչև Վալդիլոստոկ, և նոյն իսկ մինչև Պորտ-Ալբրուր և Պորտ-Լազարով և երեքը լսանի արծիւ բարձրանաւ այնտեղ, ուր այժմ տիրապետում է ձապոնական կորմիր արեւակը, այն ժամանակ Անգլիան հարկադրում էր իրեն խաղաղական ուղիով հաղթանակ տանելու: Եւ այդ պարագայում Ռուսիան չի սխալ իրեն անհանգիստ անէր Չինաստանը բանալ արտաքին առևտրականութեան առաջ:

Միևնոյն կերպով ձապոնիան են գալիս նաև «Times»-ի այդ խնդրի առթիւ տրած խորհրդածութիւնները:

ՖԻՆԱՆՍԱՆ. — Ֆրանսիական հանրապետութեան նոր նախագահ Ֆիլիքս Ֆորի ժողովրդականութիւնը օր օրի վրայ աւելի ու աւելի աճում է, մասնաւորապէս մշակ դասակարգի մէջ: Պարիզի թերթերի այդ մասին խօսածներըց երևում է, որ չնայելով Ֆորի արիստոկրատական արտաքինին, որով նա ընդունում է ամենաբարձր շքանշաններում, նա մեծ համակրութիւն է վայելում ժողովրդական հասարակ դասակարգի կողմից: Այն աւանդութիւնը թէ նա հասարակ մշակ է եղել, և թէ միմային իւր տշխատութեան և անձնական արժանիքների շնորհիւ է բարձրացել և մինչ ելլելուցն ապառք հասել, այն աստիճանի տարածում է մշակների բնական թաղերում, որ նրա այդ թաղերում տրած ամեն մի հրամանը մեծ ոգևորութեամբ է ընդունում: Այդ միևնոյնը պատահեց այս օրերս Սէն-Աստուան արուարձանում բացուած Ecole Route քաղաքականության ուսումնարանի բացման ժամանակ: Այդ առթիւ նախագահի արտասանած ճառը, որի մէջ յայտնում է այն միտքը, թէ Ֆրանսիայում իւր ներկայ դաժնակարական կազմակերպութեամբ բարձրագոյն պաշտօններ տան մի անհատի մատչելի են, նոյն իսկ պետութեան գլուխ դառնալու մեծ

ոգևորութեամբ և կեցցէներով է ընդունում: Հանրապետութեան նախագահը այդ թաղի ժողովրդի կողմից գտած է թագաւորի վայել ընդունելութիւն. բոլոր պատուհաններում ծածանում էին դրօշակներ, և վաղուցների գլուխներում ինուած էին յաղթական կամարներ, և առ հասարակ առևելով, Ֆորի մուտքը գէպի այդ արուարձանը ներկայացնում էր մի կատարեալ յաղթական զնայք:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

Ապրիլի 24-ին Գարմատում սպասում է Գերմանիայի Վիլհելմ կայսրը: Նոյն օրը Գարմատում է ժամանելու Բրիտանիայի Վիկտորիա թագուհին:

Աւստրիայի Ֆրանց-Իոսիֆ կայսրը ներկայ է լինելու աշնանային զօրախաղերին Շտետինում:

Սոֆիայի գաղտնի պրոկուրորը դատի է մատնել երկու լրագրերի խմբագիրներին թուրքաց սուլթանի հասցէին վերաբերական յօդուածներ հրատարակելու համար: Ինչպէս հաղորդում են, այդ բանն անում է թուրքաց ներկայացուցիչ բողոքի համաձայն:

Սան-Նազարի հեռագրում են, որ Չինի և Արգենտինեան հասարակագետութիւնները մեծ քանակութեամբ ուղարկում են իրենց թանկարժէքները: Արգենտինեան ուղարկում է պատերազմի, որպէս զի իրոյս այս ներքին խռովութիւններից, Հասարակութեան արամադրութիւնը երկրորդ է:

Խիբլիայից հաղորդում են, որ Պետական կոլիգների վրայ զօրքերի մէջ խորհրան մեծ կոտորած է անում:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԳՐՈՒԹԱԿԱՆ ԼՈՒԹԻՒՆԵՐ

ՊԵՏԵՐԲՈՒԳ, 6 հոկտեմբ. — Ֆինանսների միևնոյնը ամենահաջողութեամբ մատուցած զեկուցագրին համաձայն, թագաւոր կայսրը Բարձրագոյն հրամայել էր արհեստներից այժմիս իսկ Նիժնի-Նովգորոդում բացուելու համառուական ցուցահանդէսի ընդհանուր կոմիտեայի նախակել, որա հետ միասին արձակել ցուցահանդէսի գործերով պարտաւոր մասնաժողովը, ցուցահանդէսի կազմակերպութեան անհրաժեշտ կարգադրութիւնների գործը ընդհանուր կոմիտեային յանձնելով: Համառուական ցուցահանդէսի կոմիտեայի պաշտոնի համար նշանակել կայսերական ռուսական տեսչական ընկերութեան նախագահ Կազինի:

Բարձրագոյն հրամայում է Ֆինանսների միևնոյնը, գաղտնի խորհրդական Վիտտէին նախագահութիւն անել աղքատների և Պետերբուրգում խեղճ մանուկների արհեստագիտական կրթութիւն տուող հաստատութեան խորհրդի մէջ:

ԿՈՊԵՆՀԱԳԵՆ, 5 հոկտեմ. (Ռեյտու). — Ռուսիայի դեսպան գրաֆ Մուրաւյովին թագաւորը շնորհեց մեծ խաչի Գանգերոզի շքանշանը:

ԲԵՆԴԻՆ, 5 հոկտեմ. (Ռեյտու). — Գրականագէտ հաստատում են, որ մինչև Նատովիա թագուհու դարձաւոր ազգային ժողովը թագուհու արտեր հրամանը կըլիարցնէ:

ԼՈՒՆԻՆ, (Ռեյտու). — Միմոստիկը ստացում պաշտօնական հեռագրեր հաղորդում է, որ այսօր հայտնութեան դաշնակիրը ստորագրուեցաւ: Լի-Նուեդ-Չանդը Չինաստան է վերադառնում: Թիանձինից հեռագրում են:

Վայսերական հրաման է հրատարակուած,

որով Լի-Նուեդ-Չանդը լի-զօրութիւն է ստանում ստորագրելու հայտնութեան դաշնակիրը ձապոնական ուղարկումով մէջ պահանջում օպոմաններին համաձայն: Այս պայմանները հետեւեալներն են. 200 միլիոն տալէլ պատերազմական տուգանք, Լի-Նուեդ-Չանդը զինուոր մինչև հիւսիսային լայնութեան 40 աստիճանը, Ֆորմոզա կղզու գիծում. առևտրի համար նոր հինգ նաւահանգիստների բացում, ի միջի սրանց նաև Պեկինի նաւահանգիստի. ապրանքների հարկի ենթակում, որ երկու աստիճան աւել չափ է լինի նրանց արժէքի վերաբերմամբ, ձապոնացիներին իրաւունք տալ Չինաստանում թղթէ դրածարները հիմնելու և արդիւնաբերութեան դաշնագրի ճիշդութիւնը պարագիւր: Մի ուրիշ կայսերական հրամանով Կանտոնի փոխարան պաշտօնից արձակում է լուսնագրում առողջութեան պատճառով, հայրենիք վերադառնալու իրաւունքով:

Շանհայից հեռագրում են. Այստեղի ամերիկական հիւպատոսը անցեալ դէպքի Ֆորմոզից ստացաւ մի հեռագիր Միմոստիկից քաջած այն բանի մասին, թէ հայտնութեան պայմաններն ընդունում են և երկ հայտնութեան դաշնակիրը ստորագրուած է երկու տեղութիւնների լի-զօրերի կողմից: «Times»-ին Պեկինից հեռագրում են, որ ձապոնիայի հետ հայտնութիւն կայացնել Լի-Նուեդ-Չանդի բարձրացուցութեան է թողնում. կայսերական պալատը միմային ընդհանուր ցուցմունքներ է տուել, որոնք չեն արդարում սակայն Լի-Նուեդ-Չանդի գործողութիւնների ազատութեանը:

ԼՈՒՆԻՆ, 6 հոկտեմ. (Ռեյտու). Շանհայից հաղորդում են, որ ձապոնացիները հայտնութեան պայմաններն ընդունում են, որ ձապոնիայի հետ հայտնութեան պայմանագիրը հրապարակուած են, մինչև որ հայտնութեան պայմանագիրը երկու կողմից վերջնականապէս ստորագրութեամբ չընտառատուի: Բոկոհամից հեռագրում են, որ հայտնութեան պայմանագիրը հաստատութեան կարգը տեղի պէտք է ունենայ, ինչպէս լսում է երեք չարթնայ ժամանակամիջոցում:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄՈՋԻՌԻ, Ջան. Մ. Տ. — Ենթադրուելի կարելի է միմային իւրաքանչիւր ամսի 1-ից բաժանորդ գրուել: Մի օրէն ամսի 10-ից, օրինակ, բաժանորդագրութիւն չի ընդունում: Ապրիլի 1-ից թերթի բաժանորդագիրն է 8 լուրի:

ԵԿԱՏԵՐԻՆԱՒԱՐ, 4. Ս. — Ինչ Ապրիլի 1-ից հայտնում ուղարկում ենք ձեր հասցէին «Ներ-Գար»-ը: Երեք լուրի ստացանք, մտած է ձեզ վրայ, մինչև դէկտ. 31-ը հայտնելով, 5 լուրի:

Խմբագիր հրատարակել՝ ՍՊԱՆԿԱՐ ՍՊԱՆԿԱՐԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

С. ПЕТЕРБУРГСКОЙ ТЕХНО-ХИМИЧЕСКОЙ ЛАБОРАТОРИИ. ԱՍՏՄԻ ՏԻՄՈՒՆԱՆ ԷԼԷԲՈՒՄ ԱՍՏՄԻ ՏԻՄՈՒՆԱՆ ՓՈՇԵՐ Խնդրում ենք գրաւանալ կեղծիքներից և պահանջել, որ միայն մեր գործարանի կառավարութիւնից հաստատուած մարկան լինի վրան

ЛЕТСЯ ВЕЗДѢ. М. В. Александр. площ. 9. Индальская, д. Шереметева. Новый Свет, 37.

ТРЕБУЕТСЯ ДУХИ РОЯЛЬ РАЛЛЕ 1 руб. 50 коп.

Ներքինեան Հայոց Հոգեւոր Գաղտնի Հոգաբարձութիւնը պատիւ ունի լալանել որ ապրիլ ամսոյ 9-ին, Վանայ Մայր եկեղեցում նոր կիւրակէ օրը, կատարուելու է Գաղտնի բարերար

ՅՈՎԱԿԻԲ ԷՓԵՆԴԵԱՆՅԻ հոգեհանգիստը 1—1 (641)

ԼՈՅՍՏԵՍԱՒ ԳԱՐԵԳԻՆ ԶԻՒԱՆԻ ԼԵՌՆԵԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՐԵՐԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ անուն գործը. Պատմական տեսութիւն սկզբից մինչև մեր օրերը. (1794 — 1894) ԲԱԶՄԱԹԻ ԾԱՆՈթՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ (Արմանացած է Մանկ-Մարտիկան մրցանակաբաշխումէն 1894 թ. ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑՈՆԱԿԻՆ) Սոյն երկը՝ բաղկացած է մօտ 600 մեծագիր երկիցեան երեսներէ: Գիրքը թիֆլիս Կենտրոնական գրախանութանց, Ալեքսանդրապոլ հեղինակին, որի հասցէն է՝ Александрополь Гарегину Левоианцэ կամ Alexandrapol (Russie) Garekin Léoniantz (636) 10—2

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԵՂԲ. ԽՈՒՄԱՃԵԱՆԻ ՅԱԶՈՐԵՐ Ե. Մ. ԿՐԱՍՆԻՆԻԿԵԱՆԻ ՄՈՍԿՈՒՆՅԱՆՄ Շերкаский переулочъ, домъ Князя Голицына, во дворѣ. Թաշկինակների, գուրպակների, ակնուածների, ասեղների, գայանտների և ուսական ապրանքների Վ. Ա. ՋԱՌՈՒՄՆ 15—8. (683)

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁ. ԳԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ԳԱԶԵՍՏ Ֆ. ԵՌԵՄԻՍ ԵՒ ԸՆԿ. МОСКВА. етральный провздъ ад. Художныхъ. С. ПЕТЕРБУРГѢ Невскій, № 3. առաջարկում են առաջիկայ սկզբին համար

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳԱՐԱԳԱՆԵՐ ՄԵՆ ԳԱՆԿՈՒԹԵԱՐ ՆՈՐ ԿԱՏԱՐԵԼԱՐՈՒՄԸ ԿԱՄԵՐԱ ԵՒ ՈՐՈՒԲ ՀԱՆՈՒՄԵՆ ՄՈՍԿՆԱԿ ԿԵՐՊՈՎ ԳԻՒՆԻՌՈՐ ՆԵՐԿԱՅՆԱՅՈՒՅԻՉԸ ամբողջ Ռուսիայի համար յուսանկարչական ապակիների ՎԷՅՍԻՐՈՂ՝ զո րժարանի: Եւ ապակիները իրենց զգայնութեամբ գերազանցում են Լիմերի ապակիներից և վերջիններից տարբերում են իրենց շերտի անսովոր մաքրութեամբ: ԳՆԵՐԻ ԷՓԵՆԵՍԵԱՆ, ալ և ՋԵՆԵՐԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ մօտին մամուլի տակ գտնուած հրահանգը ուղարկուած է ձեր (M.) 3—2.

ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՃՈՒՂՈՐԵԱՆ Մ ՈՒՍՈՒՑՈՒԱԾ ԱՇԽԱՐՀ Առաջին և երկրորդ դիրք Առաջին դիրքը — 60 կ. երկրորդը — 50 կ., երկուսը միասին — 1 ր.: ծանուցարհածալքը վճարում է գնողը իւրաքանչիւր գրքին 7 կ.: Դիմել՝ Тифлисъ, Николаевская, №10, архидіако-ну А. Джугуриянъ, կամ Թիֆլիսի գրախանութիւններին: